

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Oponent:

Ing. Václav Pelouch

Diplomant:

Jan Búrik

Název oponované práce:

Příprava rekonstrukce budovy Státní opery

Text posudku:

Téma „Rekonstrukce budovy Státní opery“ s sebou přináší velké úsilí. Příprava rekonstrukce je zatím ve stádiu probíhající soutěže (dle Zákona o veřejných zakázkách) na generálního dodavatele stavby, a tak diplomant nemá možnost zhodnocení, zda příprava byla či nebyla úspěšná, chybí časový odstup a tím není ani příliš možnosti poukázat na případné chyby anebo vyzdvihnout klady. V čem a jak byla příprava úspěšná a v čem nikoliv.

Práce je dělena na čtyři celky:

1. Historický exkurs v jednotlivých etapách vývoje budovy dnešní Státní opery
2. Architektonický záměr
3. Vlastní rekonstrukce
4. Soubor Státní opery po dobu rekonstrukce

V části jedna jde o popis všeobecně známých faktů o budově, dostupných bez hlubšího pátrání v archivních a dalších historických materiálech. Vzhledem k tomu, že se práce obecně zabývá rekonstrukcí budovy, přivítal bych, kdyby diplomant více prohloubil popis divadelní budovy v době svého vzniku. Jaké zde byly například použity jevištní technologie, jak divadlo vypadalo po stránce umělecké výzdoby, co je dochováno, jak vypadalo okolí divadla atd. Porovnat urbanismus doby vzniku s dobou současnou (divadlo obklopené silnicemi dálničního typu, vedle postaven parkovací dům), naproti tomu pěší promenáda z konce 19. století. V neposlední řadě se nabízelo srovnání s divadelními domy, které vznikly ve stejné době, ať již v Evropě nebo u nás. Budova Národního divadla jen nepatrně starší k tomu samozřejmě přímo vybízí. V čem byl přístup Němců ke své budově lepší, kde autor spatřuje naopak nedostatky apod. Historický kontext se v tomto bodě omezuje na dějiny divadelní činnosti, budovu samotnou trochu pomíjí, a to v kontextu téma práce považuji za nedostatek.

Části dvě a tři v tomto oponentském posudku spojuji do jednoho celku (v zásadě přípravné práce vlastní rekonstrukce) a mé připomínky jsou obdobné. Pozitivní na celé práci je to, že autor hovořil s řadou zainteresovaných na přípravě rekonstrukce a bakalářská práce může v zásadě fungovat jako kronika doby. Co si účastníci o rekonstrukci mysleli, jak k ní přistupovali, jaká měli očekávání. A v budoucnu toto bude možné porovnat s výsledkem. A třeba také, zda budoucí provoz dá autorům rekonstrukce za pravdu nebo je podrobí neúprosné kritice.

Na druhou stranu práce vykazuje celou řadu menších či větších nepřesností. Některé z nich vybírám:

„Rekonstrukci bylo možné provést ve dvou variantách – dílčí nebo generální. V roce 2012 po společném souhlasu Národního divadla a Ministerstva kultury byla přijata varianta rekonstrukce dílčí. Ta měla probíhat tzv. „za provozu“ mezi roky 2015-18.“ Skutečnost je však „trochu“ jiná. S ohledem na finanční možnosti ministerstva kultury v roce 2012 byly na pořadu jednání varianty sice dvě, avšak obě dílčí. Lišily se tím, zda oprava (dílčí) bude provedena najednou nebo po etapách.

Dále: „V sezóně 2013/14 byl Národním divadlem vypsán projekt na druhou etapu rekonstrukce Státní opery, která měla projekt završit.“ Ve skutečnosti šlo o vypsání veřejné zakázky na zhotovitele projekčních prací. Šlo vlastně o přípravu vlastní rekonstrukce, nezúčastněný čtenář bez znalosti souvislosti tímto musí být nutně zmaten.

Další popis vývoje přípravy projekčních prací a jeho rozšíření, tuším, správně pochopí jen zainteresovaní.

Např.: „19. března byla vypsána veřejná zakázka na zpracování projektové dokumentace... A zúčastnila se pouze firma Masák a Partner.“ Nikde před tím se nedočteme, že již předchozí výběrové řízení z května 2014 vyhrála (mezi dalšími projekčními ateliéry) právě tato firma, když se hledal projektant na dílčí rekonstrukci, viz výše, a v době soutěže v březnu 2015 měly projekční práce za sebou cca tři čtvrtě roku. A že v březnu 2015 se ani jiná firma zúčastnit nemohla – neboť šlo z důvodu pokračování a kompatibility projekčních prací o jednací řízení bez uveřejnění (po předchozím schválení vládou ČR).

Také popis, proč byla zřízena v prosinci 2015 Komise k variantám rekonstrukce, neodpovídá zcela skutečnosti. Komise nebyla zřízena proto, aby posoudila, zda suma 933 milionů Kč není příliš vysoká (to obecně jistě je). Ale právě s ohledem na to, že projekční rozpočet ukázal tuto cenu, měla Komise doporučit ministru kultury, zda v kontextu schválených finančních prostředků (cca o jednu třetinu nižších než uvedený rozpočet) nesnižít plánovaný rozsah rekonstrukce.

V podkapitole Program péče o Národní kulturní poklad autor rozebírá, jaké investiční akce jsou z něho hrazeny a proč se z něho nečerpají předpokládané finanční prostředky, které zde byly vyčleněny. V tomto kontextu cituje úvahu novinářky (divadelní kritičky) Marie Reslové. Spíše bych zde ocenil rešerše skutečného čerpání, proč se tak děje, stav připravenosti jednotlivých akcí atd. Případně rozhovory se zúčastněnými – těmi, kdo tyto akce připravují a těmi kdo je schvalují.

Další část se věnuje výměně ředitelů Národního divadla a jejich vliv na postup přípravných akcí rekonstrukce. A konstatuje, že přípravné práce byly obnoveny až s příchodem prof. Buriana jako nového ředitele a že Daniel Herman jako ministr kultury zařadil rekonstrukci do Programu péče o národní poklad. Pravda je však spíše taková, výměny ředitelů na přípravu příliš vliv neměly. Přípravné práce byly započaty již na konci existence samostatné Státní opery (to práce zmiňuje), nabraly potom velkou razanci ihned po sloučení s Národním divadlem a pokračovaly kontinuálně bez ohledu na to, kdo byl v té dané době ředitelem. Ministr Herman také nerozhodl o připojení rekonstrukce k programu (tam Státní opera dávno byla), rozhodl o změně rozsahu rekonstrukce z dílčí na celkovou.

Takovýchto a podobných nepřesností se v práci vyskytuje více.

Autor také uvádí jako srovnání s rekonstrukcí Státní opery další dvě investiční akce – rekonstrukci Umělecko-průmyslového muzea a rekonstrukci Národního muzea. Konstatuje, že v prvním případě vše běží podle harmonogramu a v druhém akce generuje z důvodu odvolání se stavebních společností zpoždění. Autor se však nezabývá, proč tomu tak je, zda jedna akce byla připravena lépe než druhá nebo jen jedni měli více štěstí než ti druzí. Proto si z tohoto nelze v zásadě odnést žádné poučení a najít příčinu problému.

Část, kde je popsáno, jak by měla Státní opera vypadat po rekonstrukci je popsána poměrně přesně.

Stejně tak část popisující, jak by měl fungovat soubor Státní opery během rekonstrukce. Vychází z obsáhlých rozhovorů s protagonisty a popisuje věrně stav věci. K této části nemám žádné výhrady.

V závěru diplomant uvádí lehce provokativně, že je dle jeho názoru plýtvání udržování kolektivních těles Státní opery během rekonstrukce. A sděluje, že by měla

být rozpuštěna a znovu postavena, aby nastudovala nový repertoár k znovuotevření Státní opery. Vezmeme-li do úvahy, že nyní je předpoklad trvání rekonstrukce 27 měsíců a že soubor Státní opery by měl mít na repertoáru alespoň 10 titulů, má-li fungovat jako repertoárové divadlo, je otázkou, zda takováto příprava nastudování nových titulů neměla již začít. A je potom na úvaze, zda to činit s novými nebo původními tělesy.

Přes výše uvedené výhrady bakalářskou práci Jana Búrika doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Kde se domníváte, že byly největší slabiny při přípravě rekonstrukce Státní opery a co byste, pokud byste měl tu možnost, udělal jinak nebo lépe?
2. Co vidíte jako největší přínos rekonstrukce Státní opery? Co rekonstrukce přinese budoucímu uměleckému provozu?
3. Proč se domníváte, že by bylo hospodárnější rozpuštění kolektivních těles Státní opery a nastudování nového repertoáru s nově vzniklým orchestrem a sborem?

Bakalářskou diplomovou práci k obhajobě **doporučuji**.

Datum: 31.5. 2016

Podpis: _____

